

суспільства, може здійснитись тільки тоді, коли з'являться викладачі економіки нового типу, для яких навчальні ігри, тренінги, як і самі принципи проблемного і дистанційного навчання, не є щось нове, а просто природні і необхідні умови ефективного навчання.

М. В. АРТЮШИНА, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та психології КНЕУ

ІЄРАРХІЯ НАВЧАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ БАЗОВИХ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УНІВЕРСИТЕТАХ НЕПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Психолого-педагогічна підготовка студентів університету до викладацької діяльності за відповідним професійним спрямуванням є традиційною і дозволяє не тільки закласти основи сучасної психолого-педагогічної діяльності в колективі, як це передбачено заходами до Програми «Освіта», а й певною мірою підвищити рівень соціального захисту майбутніх фахівців на ринку праці, оскільки суттєво розширюється зона їх можливої професійної діяльності. Відповідно до реалізації цих стратегічних завдань у КНЕУ також була створена і працює під керівництвом професора В. А. Козакова кафедра педагогіки та психології. На кафедрі забезпечується цикл психолого-педагогічної підготовки, що дає підстави стверджувати про достатню підготовленість бакалаврів до викладацької діяльності: базові і спеціальні психолого-педагогічні дисципліни, курсова робота з методики викладання економіки, психолого-педагогічна практика, державний екзаме́н із циклу психолого-педагогічних дисциплін.

Досвід забезпечення такої підготовки дозволив установити низку основних положень базового змісту психолого-педагогічної підготовки студентів в університетах непедагогічного профілю — це реалізація принципу бінарності, співвідношень цього змісту на основі категорії загальне — особливе — часткове та технологічного підходу. Особливо значущим є побудова процесу навчання на технологічних засадах. Безумовними перевагами такого підходу є досягнення структурної і змістовної цілісності всього навчального процесу; можливості повторення, відтворення добрих результатів в інших умовах, місці, інших студентах і викладачах;

високої стабільності успіхів практично будь-якої кількості студентів; максимально можливого усунення небажаних факторів (тимчасового, особистісного, просторового) і т. д.

Серед багатьох визначень поняття «технологія» вважаємо за доцільне виділити її розуміння як чіткого, послідовного, систематизованого і відтворювального процесу якої-небудь діяльності, що гарантовано приводить до досягнення поставлених цілей (одержання необхідних результатів).

Особливостями викладання психолого-педагогічних дисциплін у ВНЗ непедагогічного профілю є необхідність забезпечення якісної підготовки викладачів спеціальних предметів в умовах обмеженої кількості навчальних дисциплін і часу, відведених на надання додаткової спеціальності, слабкої мотивації студентів до отримання додаткової спеціальності, недостатньої інформаційної бази забезпечення викладання психолого-педагогічних дисциплін у непрофільному ВНЗ та ін. У таких умовах до викладачів ще більш зростає вимога чіткого висування цілей і побудови навчального процесу для повного і гарантованого їх досягання.

Одним з основних принципів цілеутворення є принцип конкретизації, що полягає в тому, що спочатку висуваються загальні цілі дисципліни, теми, а потім досягається їх послідовне уточнення — будується ієрархія навчальних цілей. У зв'язку з особливою актуальністю прояснення навчальних цілей дисциплін психолого-педагогічного профілю в непедагогічних університетах, браком прикладів побудови таких ієрархій у навчальній літературі і значним досвідом роботи автора в цьому напрямку вважаємо за необхідне навести приклад побудови таких ієрархій для базової дисципліни психолого-педагогічної підготовки в КНЕУ — «Психологія діяльності та навчальний менеджмент». Умовно така дисципліна може бути поділена на два взаємозв'язані блоки — «Психологія діяльності» та «Навчальний менеджмент», що забезпечують послідовність у реалізації основної навчальної мети цієї дисципліни — навчитись основ ефективного управління навчальною діяльністю учнів виходячи з психологічних особливостей її реалізації. Ієрархії навчальних цілей за цими блоками відповідно до структури змісту навчання зображені на рис. 1, 2.

Уважаємо, що ця інформація буде корисною як для викладачів психолого-педагогічних дисциплін у ВНЗ непедагогічного профілю, так і для всіх, хто цікавиться прийомами технологізації навчання.

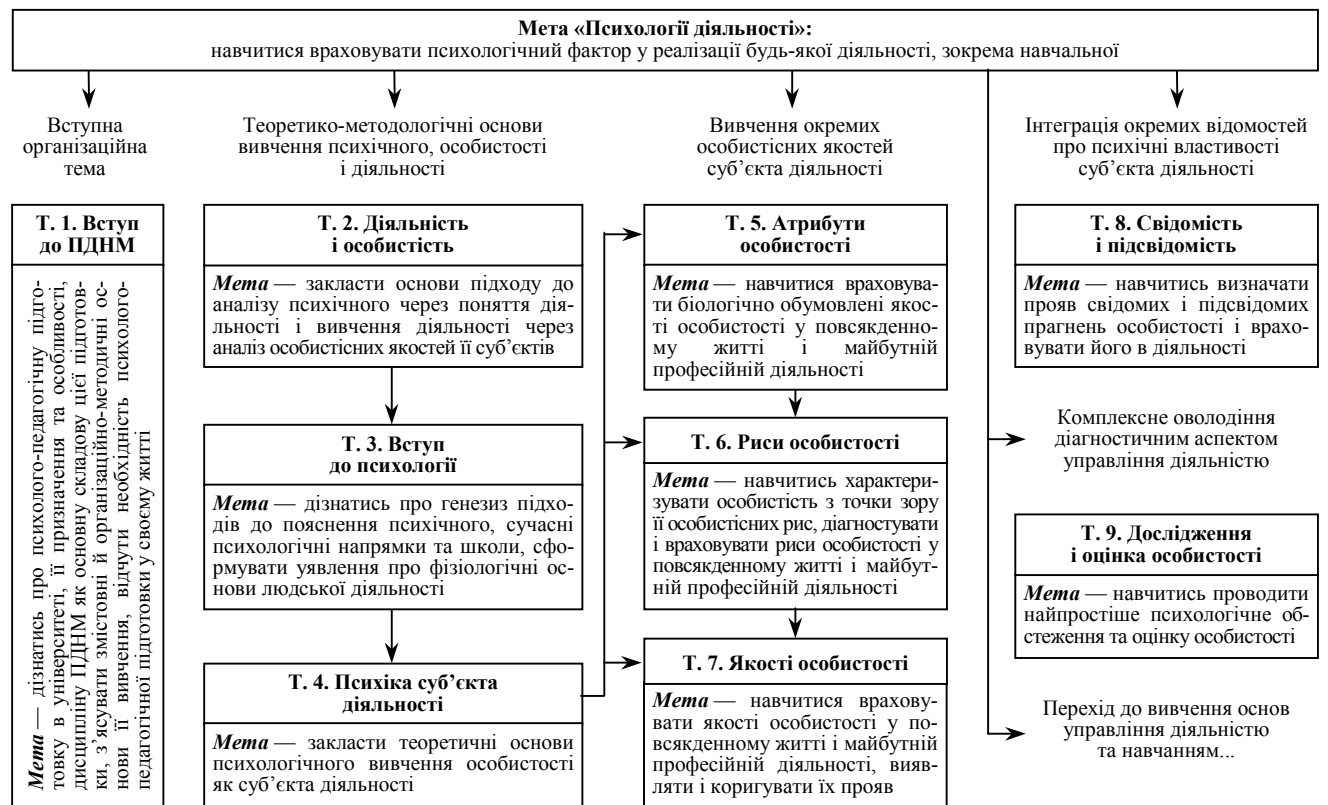

Рис. 1. Ієрархія навчальних цілей блоку «Психологія діяльності»

Рис. 2. Ієрархія навчальних цілей блоку «Навчальний менеджмент»